

Ukraine Recovery Conference

21-22 June 2023 - London, UK

German
Economic
Team

ДАТА: 07/06/2023

ПІДГОТУВАЛИ: Команда ЦЕС

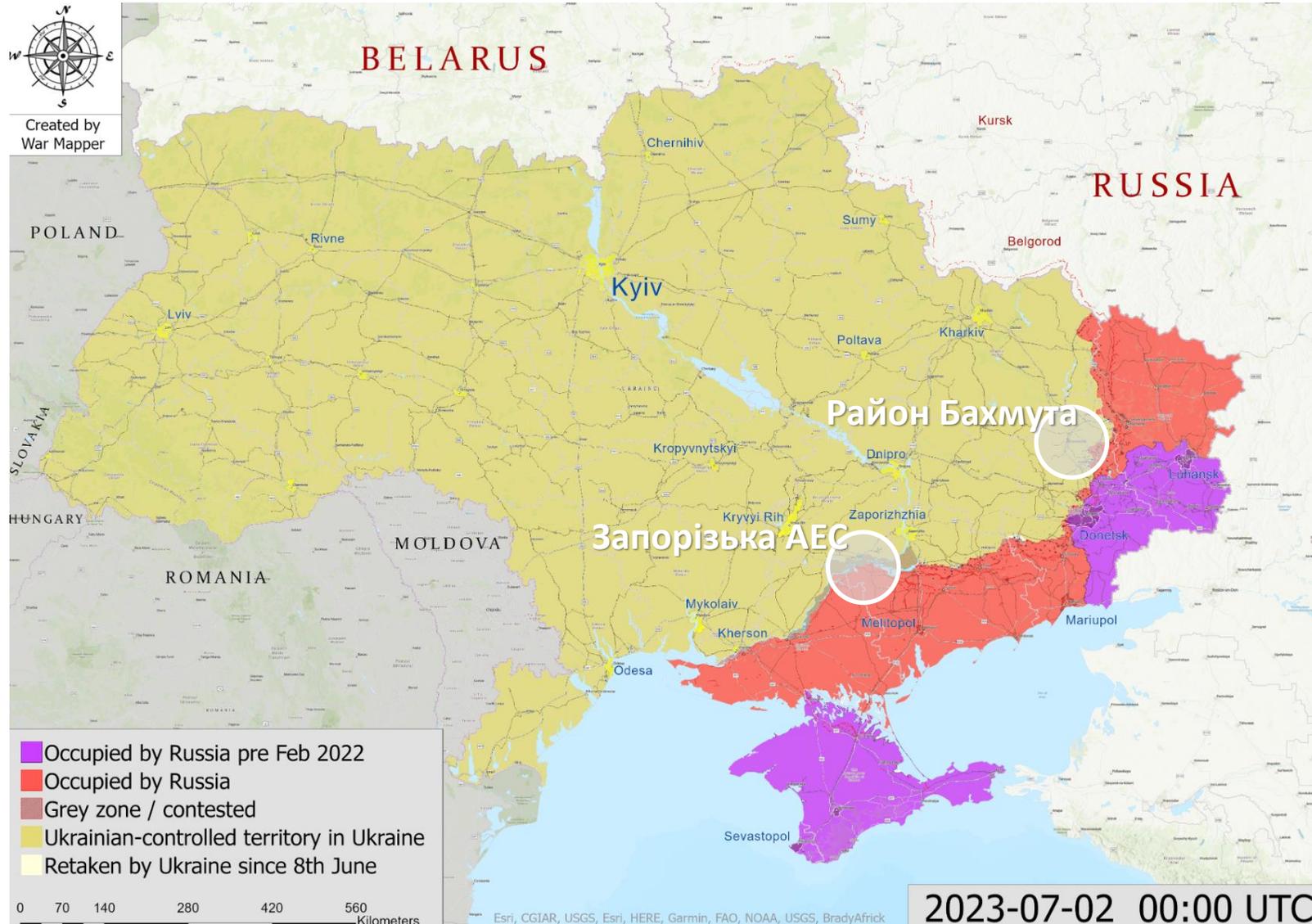
Огляд економіки за червень.

Спеціальна тема: Лондонська конференція з відновлення: чи будуть проекти і гроші?

ВІЙНА

ОСТАННІ НОВИНИ ВІЙНИ

- У червні Україна розпочала активні підготовчі операції на Південному фронті. За словами українських посадовців, основна частина сил ще не була використана.
- Інтенсивні бої продовжуються також у районі Бахмута та в інших місцях на Східному фронті.
- Зеленський та інші українські посадовці попереджають міжнародну спільноту про ризик підриву Запорізької атомної електростанції Росією.
- У РФ відбулася спроба перевороту терористичною організацією ПВК Вагнер, яку очолює Євгеній Пригожин і яку фінансує російський уряд.

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У I кварталі падіння ВВП сповільнилося до 10,5%.

- Падіння ВВП сповільнилося до 10,5% р/р у I кварталі (не 13,5%, як раніше оцінював Нацбанку), порівняно з попереднім кварталом ВВП зріс на 2,4%;
- Кілька установ покращили свої річні прогнози, зокрема, МВФ. Деякі з них (наприклад, Райффайзен Банк) теж хотіли покращити, але наслідки руйнування Каховської ГЕС завадили.

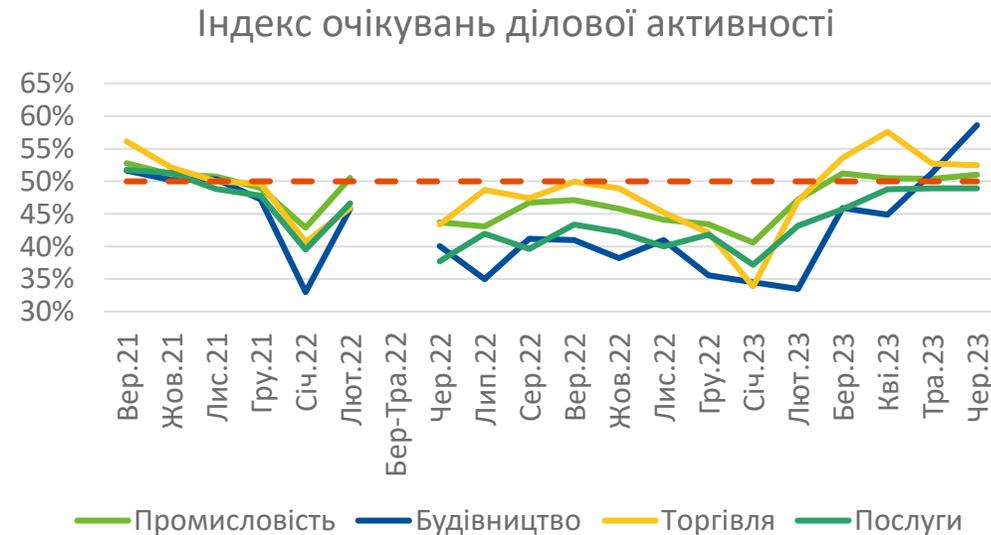

Джерело: Державна служба статистики України

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Довіра бізнесу: більшість секторів налаштовані оптимістично

- У червні індекс довіри бізнесу становив 50,8, що є незначним зростанням порівняно з травнем;
- Загальний індекс залишається вище нейтрального рівня вже третій місяць поспіль, так само як і субіндекси, за винятком сфери послуг;
- Промисловість і будівництво покращили очікування; сфера послуг зберегла попередній рівень;
- Будівництво стало лідером оптимізму після тривалого періоду найгірших очікувань.

Джерело: Національний банк.

50% - нейтральний рівень (кількість оптимістів дорівнює кількості песимістів)

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Оцінки збитків від війни зросли на 0,2 млрд доларів

- Оцінка збитків зросла на 0,2 мільярда доларів США протягом травня, що є найменшим зростанням цього року;
- Збитки від зруйнування Каховської ГЕС оцінюються у 2 мільярди доларів США;
- Національний банк покращив прогноз кредитного ризику на 10 відсоткових пунктів до 20% (що означає на 2 мільярди доларів США менше втрат для банків).

Тип активу	Травень 23	Квітень 23	Зміна
Житлові будинки	54.1	54.1	0.0
Транспортна інфраструктура	36.2	36.2	0.0
Промисловість	11.4	11.4	0.0
Освіта	9.7	9.7	0.0
Сільське господарство та земля	8.7	8.9	-0.2
Енергетична інфраструктура	8.3	8.3	0
Інші активи	19.3	18.9	0.4
ВСЬОГО	147.7	147.5	0.2

Джерело: КШЕ, проєкт «Росія заплатить»

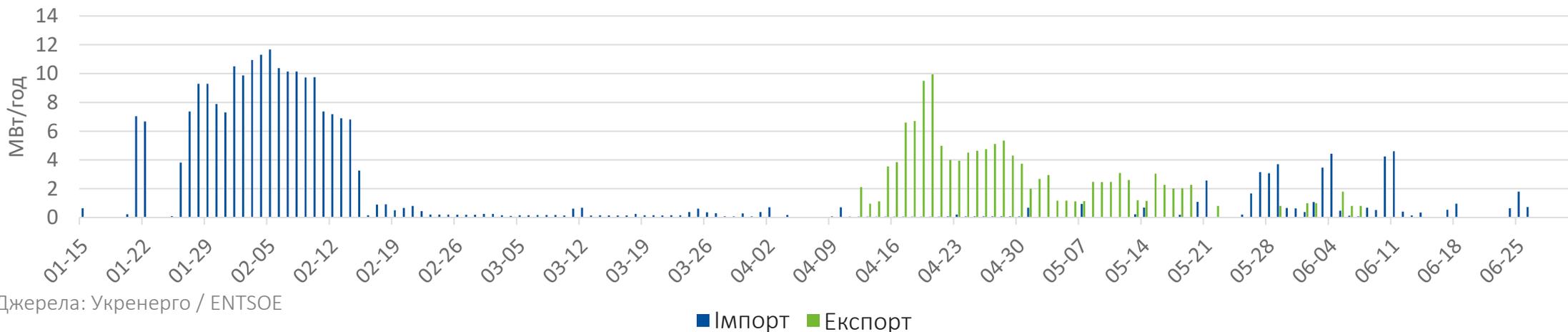
ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Енергетика: вичерпано надлишок електроенергії

- Запорізька АЕС замінована, реактори в режимі холодної зупинки;
- Руйнування Каховської ГЕС призвело до зменшення виробництва гідроенергії вище за течією;
- Внаслідок теракту в Каховці відновлювана потужність зменшилася на 500 МВт;
- Експорт електроенергії впав до нуля, імпорт зріс, в деякі дні ціна була вищою, ніж у ЄС;
- Росія знову атакувала енергетичну інфраструктуру, але зі значно меншим ефектом;
- Відновлено повне оподаткування (ПДВ та акциз) пального, що передбачає зростання роздрібної ціни на 12-24%.

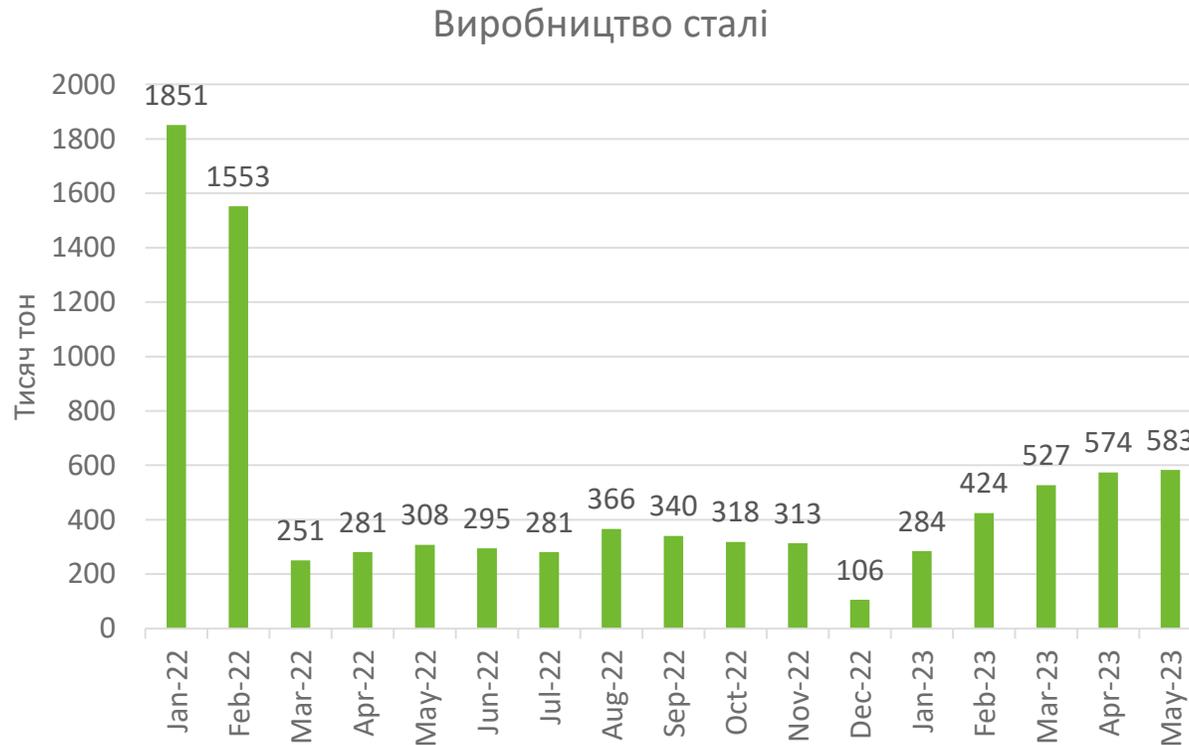
Зовнішня торгівля електроенергією

Джерела: Укренерго / ENTSOE

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Метали: виробництво сталі встановило воєнний рекорд до скорочення

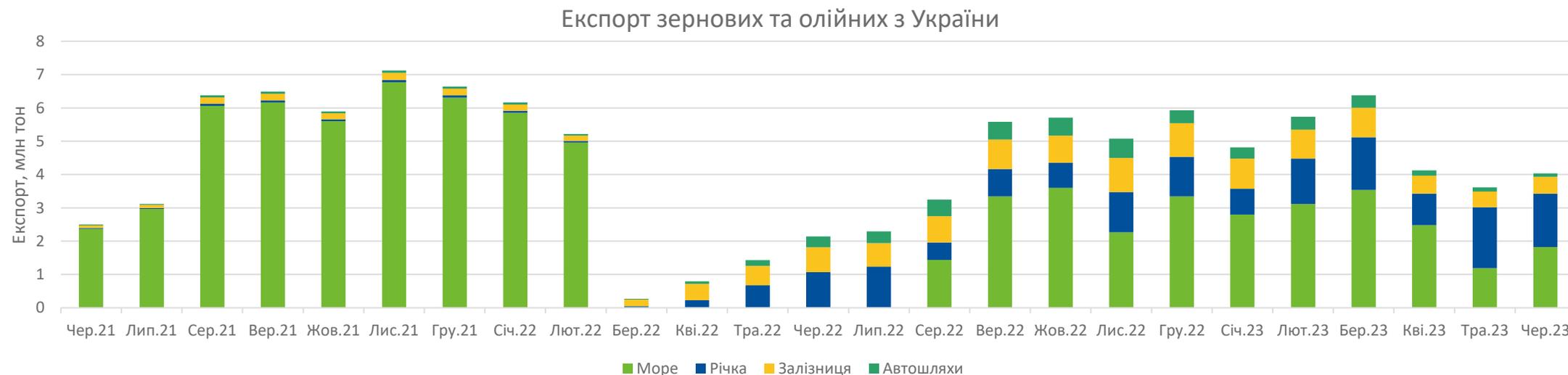
Джерело: Worldsteel

- У травні виробництво сталі зросло вдвічі порівняно з травнем 2022 року;
- Наслідки руйнування Каховської ГЕС ще встановлюються, але видобуток на АрселорМіттал у червні впав на 50% порівняно з попередніми місяцями;
- У Метінвесті заявили, що ситуація на їхніх заводах контрольована.

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Сільське господарство: зернова угода, ймовірно, закінчується

- Коридор зернової угоди працює на 20% потужності; навряд чи буде продовжений;
- Країни-сусіди хочуть продовжити термін заборони на імпорт української агропродукції і розширити перелік заборонених товарів;
- Українські аграрні асоціації пропонують винести обговорення цієї заборони в СОТ;
- Розпочалися жнива, уряд покращив прогноз збору врожаю;
- 127 тисяч гектарів території було розміновано, що становить 25% від запланованої до розмінування пріоритетної землі;
- Все більше агрохолдингів планують інвестувати в подальшу переробку.

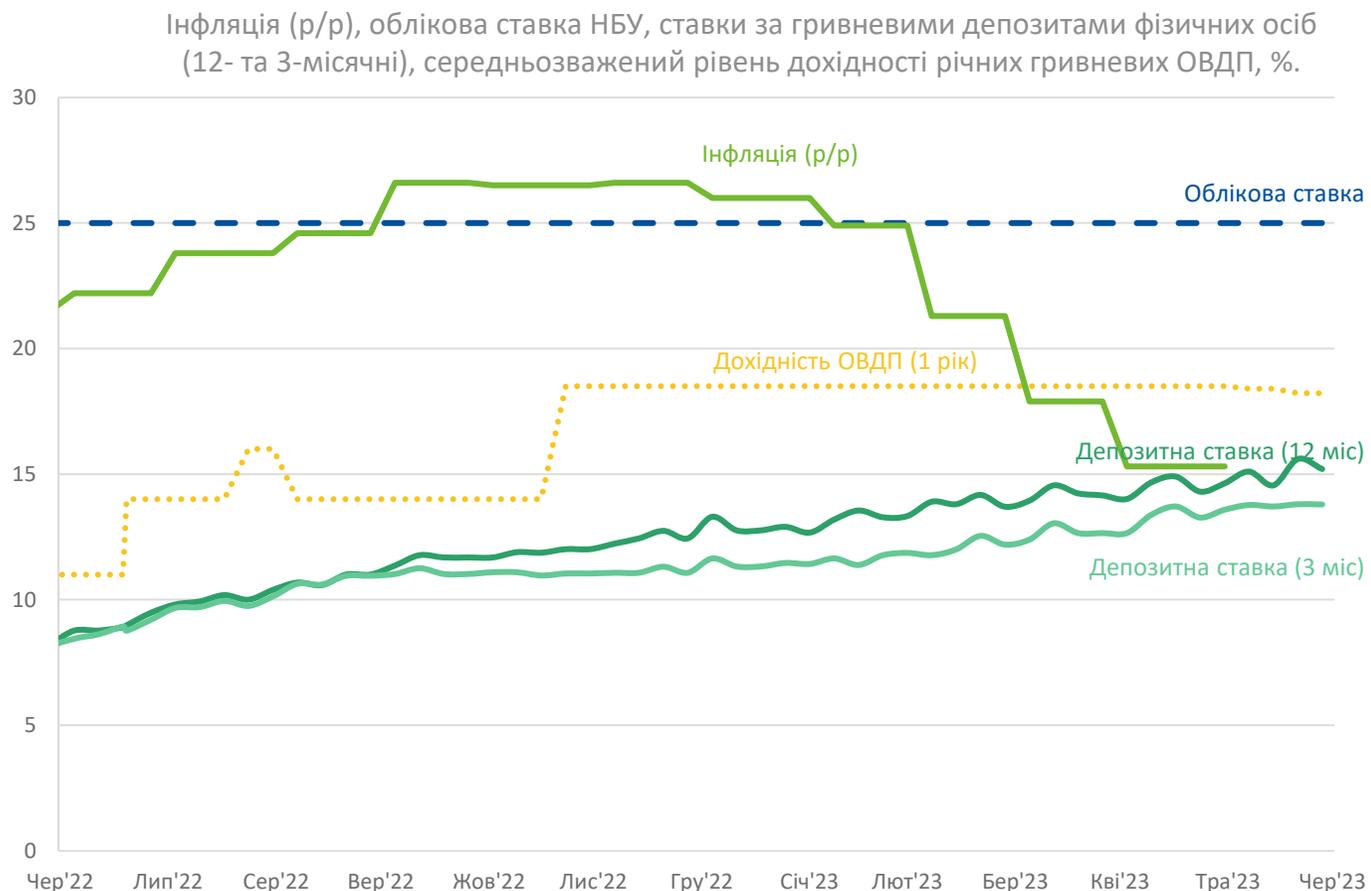

МОНЕТАРНА ТА ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА

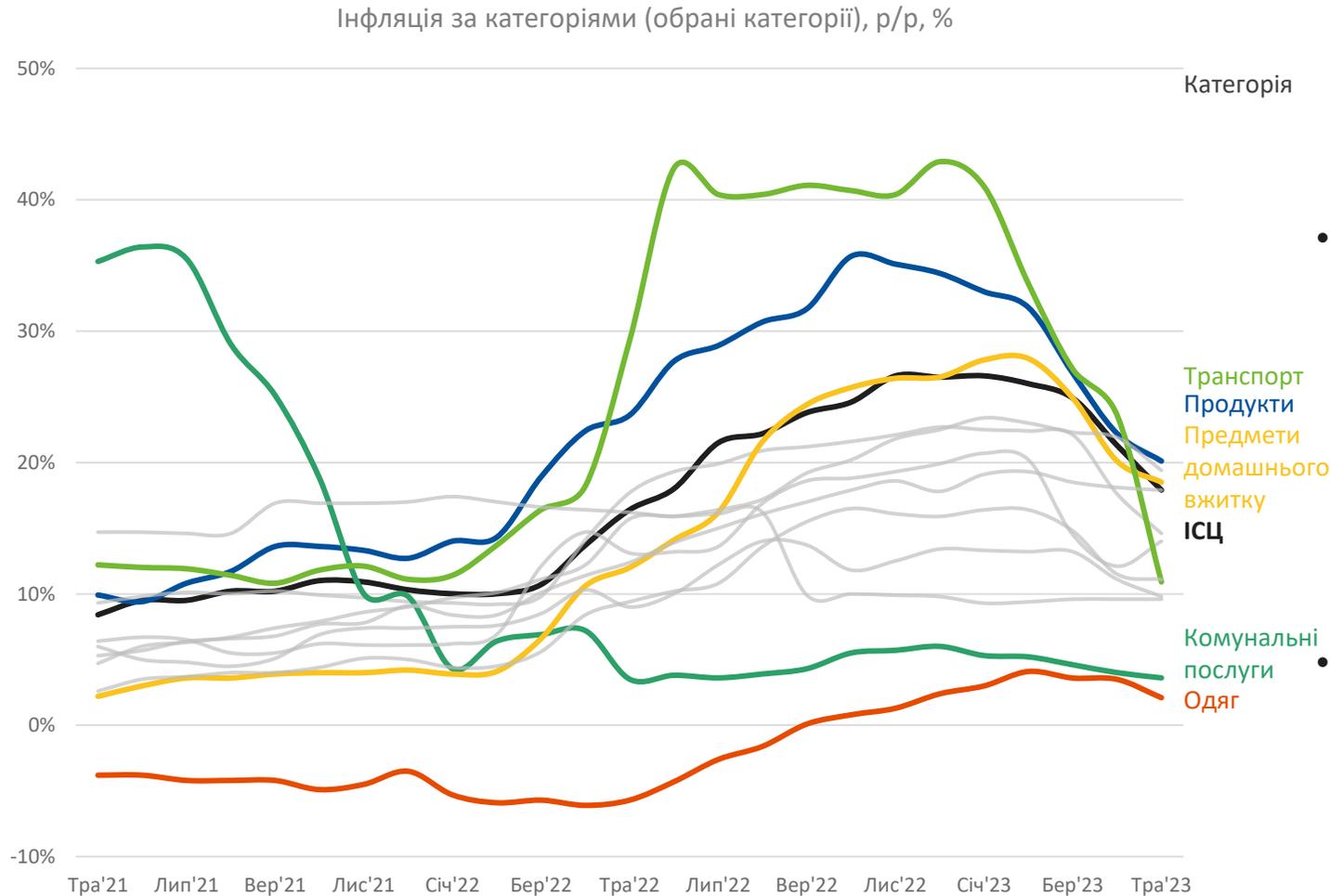
Ставки стабільні, інфляція продовжує сповільнюватися

Джерела: НБУ, Державна служба статистики України, UIRD

- Облікова ставка залишається незмінною на рівні 25% річних для підтримки привабливості гривневих інструментів, стійкості валютного ринку та зниженню інфляцію після останнього засідання КМП (Комітету з монетарної політики) НБУ. Але існує ймовірність того, що НБУ може перейти до циклу поступового зниження облікової ставки вже у липні або вересні.
- Доходність річних гривневих військових облігацій знизилася до 18,2% річних. На кінець травня середні ставки за депозитами фізичних осіб (UIRD) продовжили повільно зростати. Процентні ставки за 12-місячними депозитами фізичних осіб зросли до 15,2% річних, а ставки за 3-місячними вкладками - до 13,8% річних.
- У травні інфляція знижувалася швидше, ніж очікувалося: зростання споживчих цін уповільнилося до 15,3% р/р. У місячному вимірі ціни зросли на 0,5%.

Інфляція сповільнюється; ІСЦ - 15.3% р/р у травні

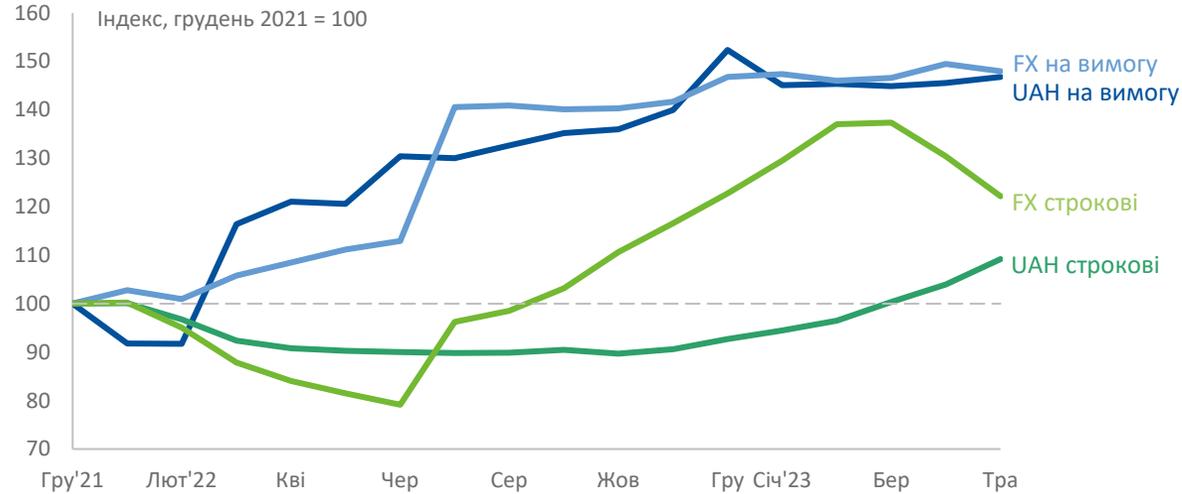
Джерело: Державна служба статистики України

- Сповільнення інфляції пов'язане з достатньою пропозицією продовольства та пального, зміцненням гривні на готівковому валютному ринку, поліпшенням інфляційних та курсових очікувань, а також ефектом бази порівняння.
- Базова інфляція знизилася до 15,6% р/р у травні, тоді як підвищення адміністративно регульованих цін сповільнилося до 9,3% р/р, в основному через помірний попит та поліпшення курсових очікувань на тлі ефекту бази порівняння. Мораторій на підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги для населення надалі стримував адміністративну інфляцію.
- НБУ передбачає стриманіше сповільнення інфляції через вичерпання бази порівняння, повернення оподаткування на ринку пального до довоєнного рівня з 1 липня та зміни в ціноутворенні на ринку е/е. Нещодавній теракт російських окупантів на Каховській ГЕС зробить додатковий внесок у цьогорічну інфляцію на рівні близько 0.3 в.п.

БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР

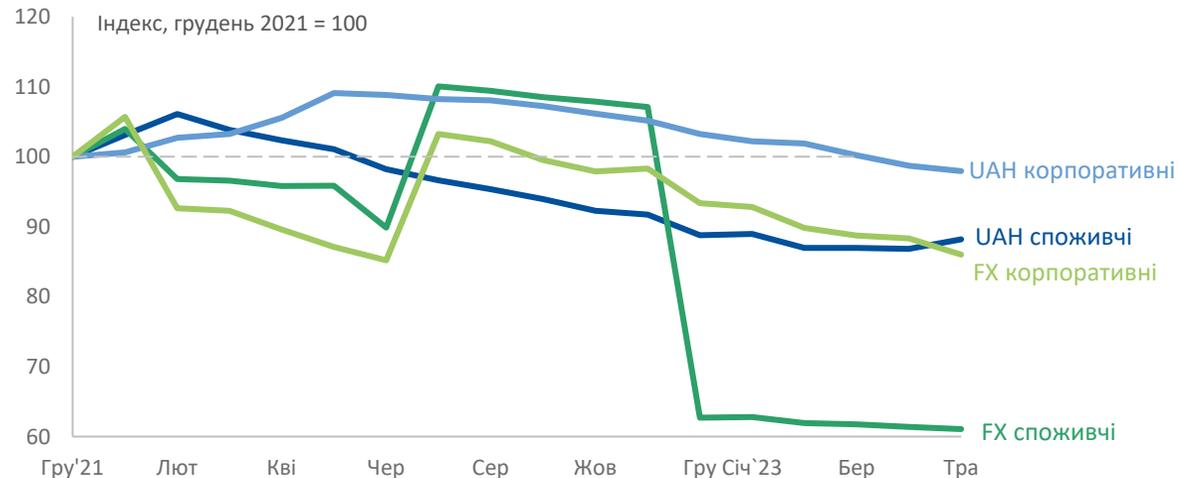
Кредити продовжують зменшуватись, а строкові депозити в гривні зростають

Депозити населення за валютами та строками, індекс, грудень 2021 = 100

- Продовжує збільшуватися обсяг депозитів домогосподарств, насамперед строкових у гривні, що пояснюється вищими процентними ставками порівняно з короткостроковими депозитами.
- Однак і валютні депозити на вимогу, і строкові продовжують знижуватися через зміцнення гривні та розміщення коштів на депозитах у гривні.
- Кредити продовжують зменшуватися як у гривні, так і в іноземній валюті. Обсяги нових позик не компенсують погашення попередніх через слабкий попит на них.
- Основним драйвером кредитування є програма "Доступні кредити 5-7-9%", головними реципієнтами якої є підприємства с/г та оптової торгівлі. Це 1/3 чистого гривневого корпоративного кредитного портфеля.
- Банки продовжують визнавати кредитні втрати. Рівень непрацюючих кредитів (NPL) становив 39,1% на початку червня.

Кредити резидентам за валютами та секторами, індекс, грудень 2021 = 100

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

Податкові надходження продовжують стабільно зростати завдяки ПДВ

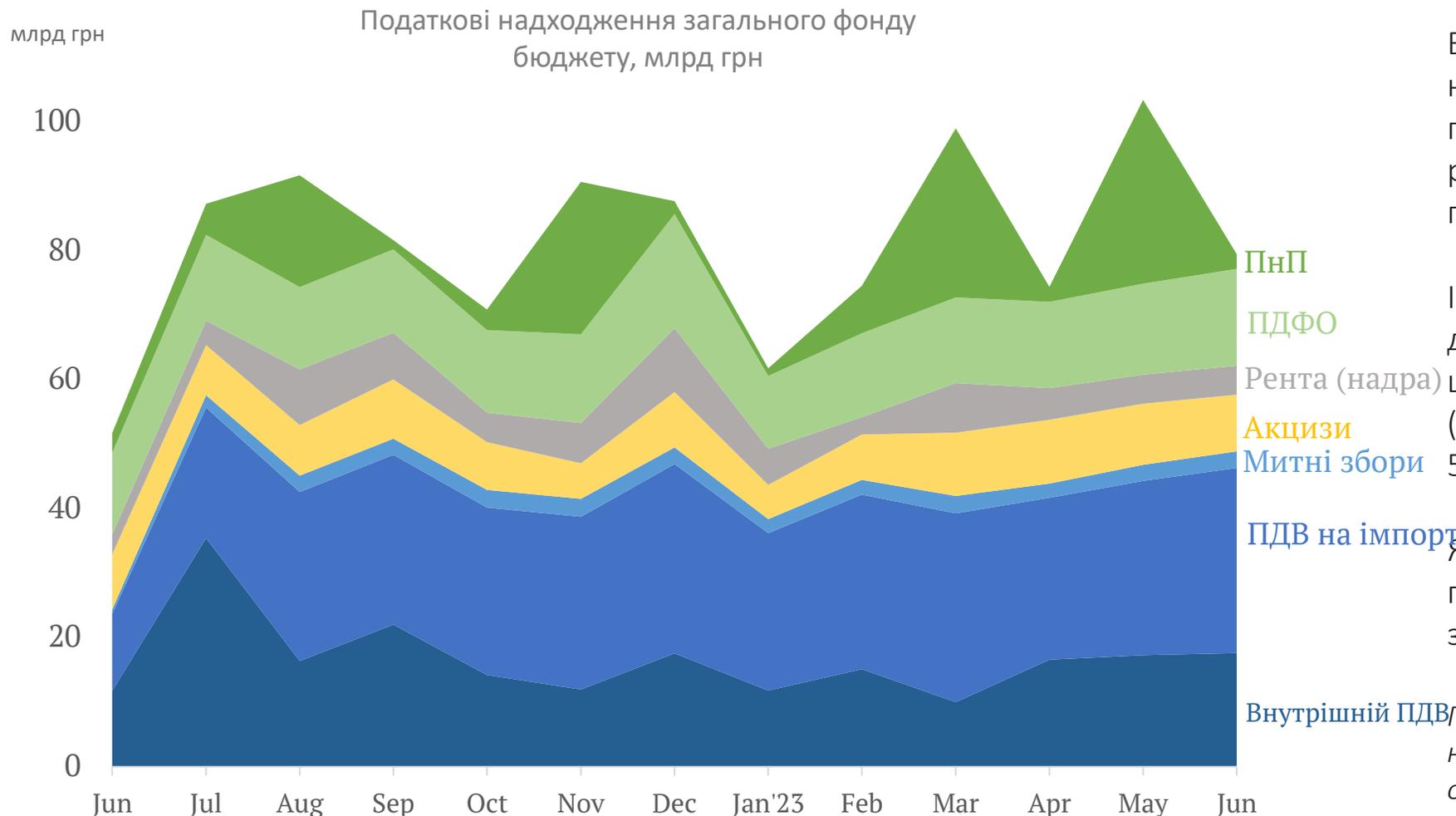
Податкові надходження в червні принесли 79,5 млрд грн.

Без податку на прибуток, податкові надходження зросли на 3% у місячному порівнянні і на 59% у порівнянні з минулим роком (невелика база через податкові пільги на імпорт у 2022 році).

Імпортний ПДВ був найбільшим джерелом доходу (28,7 млрд грн), і він зростає швидше, ніж внутрішні надходження ПДВ (17,6 млрд грн). Разом ПДВ склав у червні 58% загальних податкових надходжень.

Як податкова, так і митна служба перевищили місячні плани надходжень, загалом на 2,6 млрд грн.

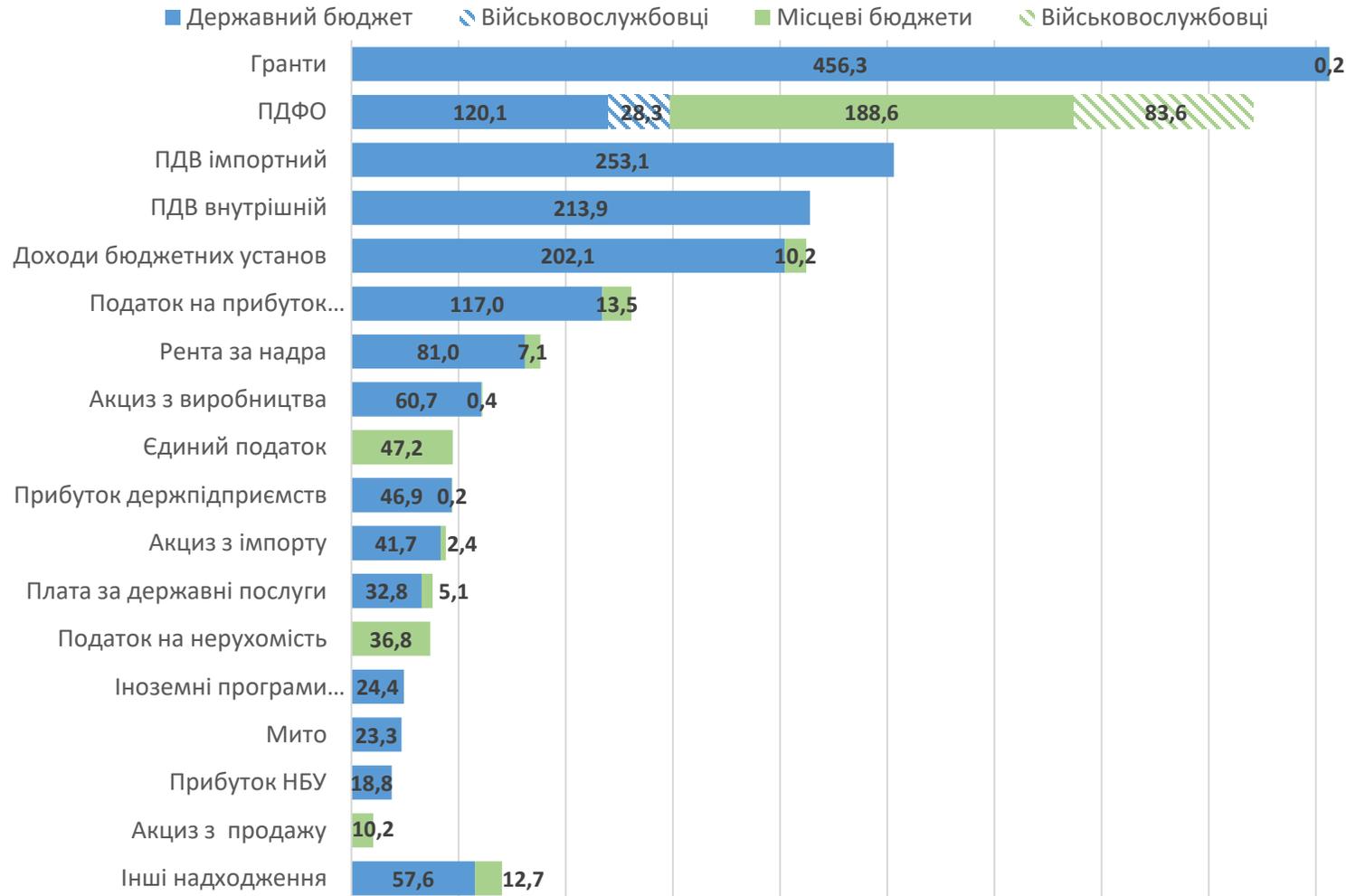
Примітка: детальна розбивка за джерелами недоступна, оскільки на поточну дату були опубліковані лише попередні дані за червень

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

Гранти є основним джерелом доходів державного бюджету, а ПДФО – місцевих бюджетів.

Джерела доходів зведеного бюджету без урахування внутрішніх трансфертів за січень-травень 2023 року, млрд грн

Гранти залишаються найбільшим джерелом надходжень до зведеного бюджету.

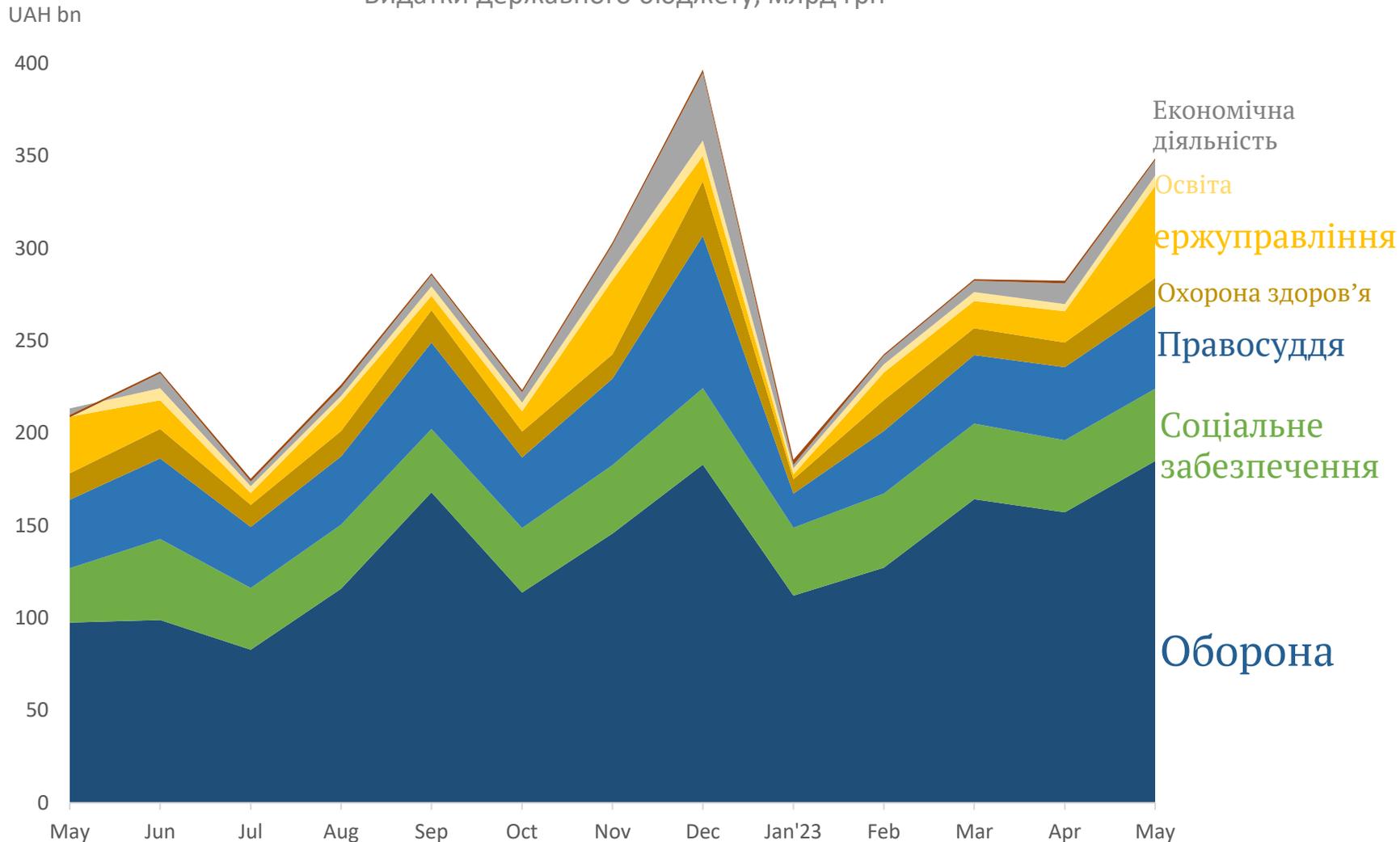
ПДФО (включаючи військовий збір) є найбільшим джерелом надходжень до місцевих бюджетів.

Порівняно з 2022 роком внутрішній ПДВ знизився відносно імпортного ПДВ і опустився на кілька позицій у списку, поступившись податку на прибуток і прибутку НБУ.

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

Видатки державного бюджету збільшуються

Видатки державного бюджету, млрд грн

Джерело: Міністерство фінансів

Щомісячні видатки державного бюджету у травні склали 349 млрд гривень — другий найбільший місячний обсяг витрат після грудня 2022 року (+24% у порівнянні з попереднім місяцем і +67% у порівнянні з минулим роком).

Видатки на оборону за 5 місяців 2023 року склали 745 млрд гривень, що становить 56% від загальних витрат, з яких 174 млрд гривень витрачено на правосуддя та правоохоронну діяльність (13%).

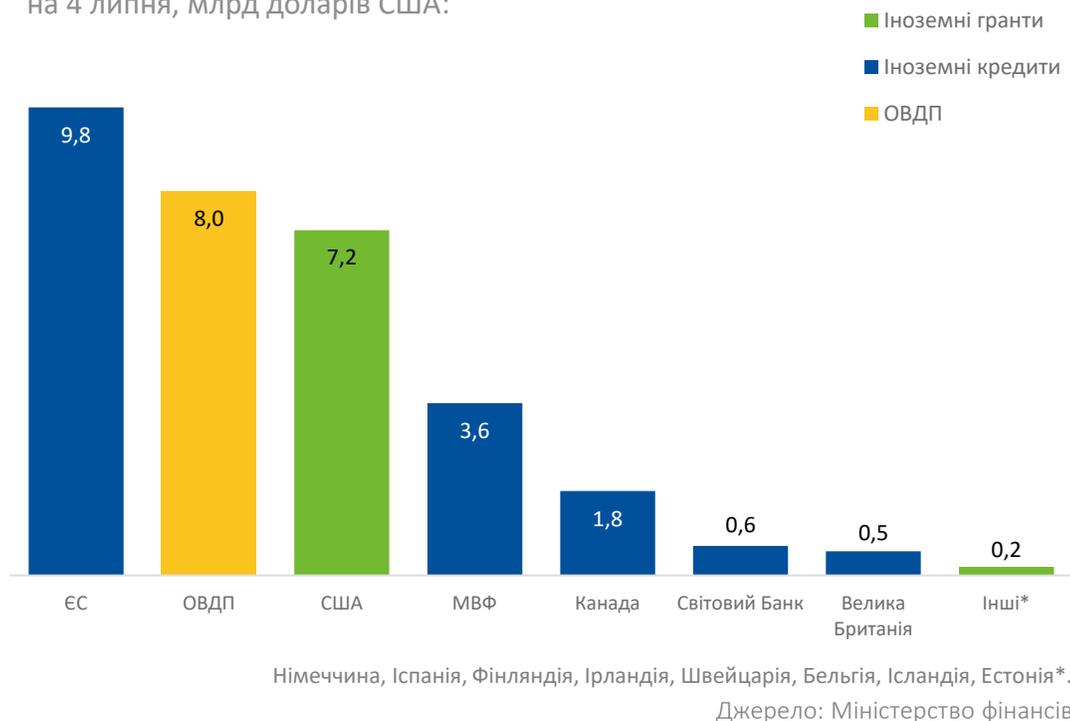
У травні відбулося різке збільшення витратків на управління - до 50 млрд гривень, що перевищило видатки на соціальний захист та правосуддя.

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

3,8 млрд. дол. США іноземного фінансування у червні

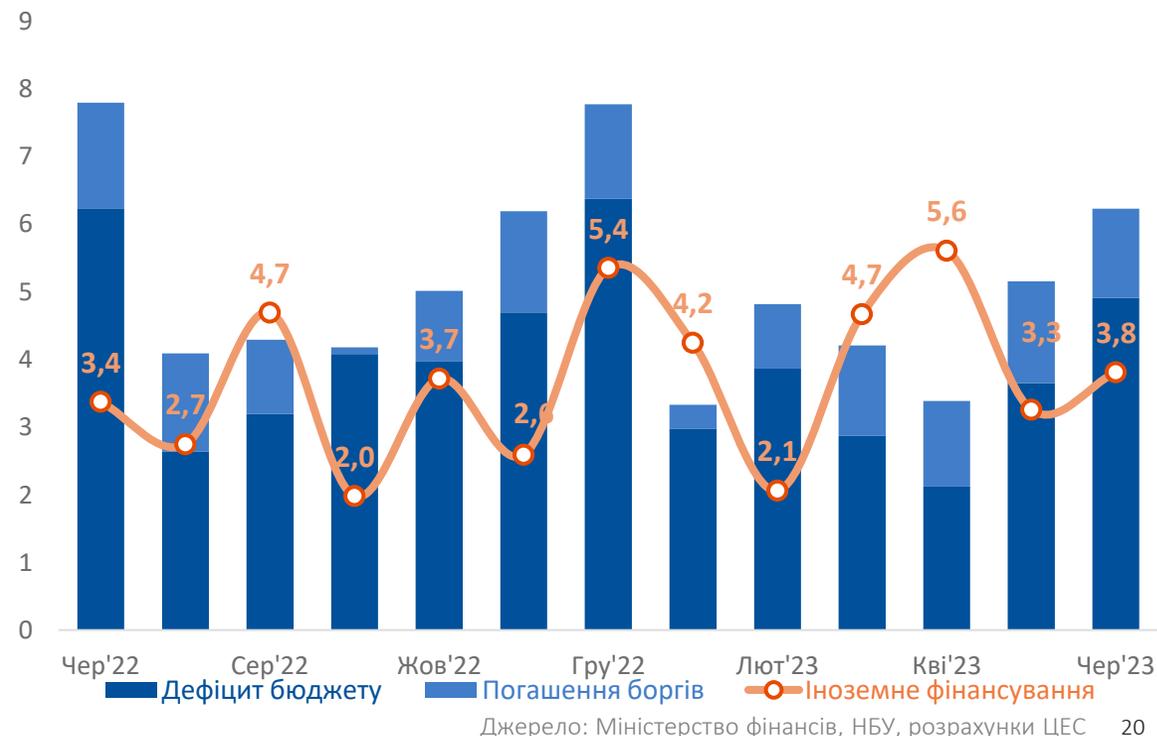
У червні Україна отримала кредит від Європейського Союзу у розмірі 1,64 млрд доларів США та грант у розмірі 1,2 млрд доларів США від Сполучених Штатів. МВФ виплатив другий транш кредиту в розмірі 890 млн доларів США. Крім того, Україна отримала кредит у розмірі 68 млн доларів США від Світового банку та грант у розмірі 15 млн доларів США від Фінляндії.

Додаткове фінансування державного бюджету України на 2023 рік станом на 4 липня, млрд доларів США:

У першому півріччі 2023 року дефіцит держбюджету України та потреби в погашенні боргу склали 27,1 млрд доларів, а зовнішнє фінансування – 23,7 млрд доларів. Монетарне фінансування відсутнє вже 6 місяців. За словами міністра фінансів Сергія Марченка, потреби бюджету України у 2023 році будуть повністю забезпечені.

Зовнішнє фінансування, дефіцит бюджету та погашення боргу в 2022-23 рр., млрд дол

РЕЗУЛЬТАТИ ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

РЕЗУЛЬТАТИ КОНФЕРЕНЦІЇ З ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 2023

Фінансова допомога: необхідні додаткові зобов'язання, щоб покрити витрати на реконструкцію та потреби бюджету

Потреби бюджету на 2023 будуть покриті

‘На цей рік ми повністю профінансовані’
- *Сергій Марченко*

2024 рік і далі – невизначеність

«Яка ваша позиція? Де ваша підтримка?»
– *Сергій Марченко до країн G7, коментуючи
обіцянку ЄС у розмірі 50 млрд євро*

Європейська комісія запропонувала 50 мільярдів євро грантів і позик, які мають покрити 45% держбюджету України та невідкладних потреби у відбудові в 2024-2027 роках. Це фінансування буде прив'язане до конкретних реформ, які мають наблизити Україну до членства в ЄС. Обіцянок щодо фінансування від США ще немає.

Невідкладні потреби у реконструкції 2023 року не забезпечені повністю

Потреби України для негайної реконструкції оцінюються в 14 млрд дол. До URC 2023 Україні не вистачило 6,5 млрд доларів США, щоб покрити дефіцит. Однак **нових зобов'язань, оголошених на Лондонській конференції**, все ще недостатньо, щоб повністю покрити термінові потреби у реконструкції у 2023 році.

Немає чіткого плану фінансування довгострокових потреб у реконструкції

Питання повоєнної відбудови України досі висить у повітрі. Витрати на відновлення вже оцінюються в 411 мільярдів доларів США та будуть лише зростати, оскільки російське вторгнення продовжується, а нові збитки та втрати відбуваються щодня. **Західні платники податків не готові платити за збитки, завдані Росією; першочерговим джерелом фінансування мають стати заморожені російські активи.**

Доходи від заморожених російських активів можуть принести близько 3 млрд євро на рік

- Під час виступу в Лондоні президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн **озвучила пропозицію використати надходження від заморожених російських активів** на відновлення України.
- На наступному саміті лідери ЄС підтримали обережне вивчення цього варіанту.
- Цей варіант залучив би близько 3 мільярдів євро на рік.
- Деякі європейські лідери та ЄЦБ не бажають використовувати російські гроші для оплати реконструкції України.

Порівняння потреб України у відбудові та заморожених російських активів, млрд дол

Джерело: Світовий банк, Європейська комісія, Андерс Анлід

Важливі новини щодо страхування воєнних ризиків

- Marsh McLennan працюватиме з українським урядом, щоб проаналізувати реальні рівні ризиків, пов'язаних з російськими ракетними атаками.
- Development Finance Corporation США планує співпрацювати з MIGA щодо страхування українських ризиків.
- ЄБРР також має намір відновити ринок приватного страхування в Україні у співпраці з Європейською Комісією, Швейцарією, Норвегією та ЄІБ.

РЕЗУЛЬТАТИ КОНФЕРЕНЦІЇ З ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 2023

Для покращення прозорості процесу відновлення, Україна тепер має систему DREAM

- В Україні презентували систему DREAM, яка забезпечить прозорість та підзвітність проєктів відновлення.
- DREAM означає Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management.
- DREAM буде збирати, систематизувати та публікувати відкриті дані на всіх етапах проєктів реконструкції в режимі реального часу.
- Прозорість і підтримка спільнот, які працюють з відкритими даними, є обов'язковою умовою донорського фінансування реконструкції.
- Повністю система запрацює в грудні 2023 року.

ДЯКУЄМО

Цей текст відображає думку авторів і не обов'язково відображає погляди Німецької економічної групи.